

Mededeling betreffende het criterium "oorspronkelijke zuiverheid" van natuurlijk mineraalwater

Dit document is niet van toepassing op bronwater.

I. Juridisch kader

Overeenkomstig de Europese richtlijn 2009/54/EG, omgezet in nationaal recht door het koninklijk besluit van 8 februari 1999, is een van de bepalende criteria voor natuurlijk mineraalwater zijn **oorspronkelijke zuiverheid**. Dit onderscheidt het van andere soorten water.

Onder natuurlijk mineraalwater wordt verstaan (KB 8/02/1999, art. 4, 9°):

"microbiologisch gezond water, een watervlak of een onderaardse laag tot oorsprong hebbende, afkomstig van een bron geëxploiteerd door een of meer natuurlijke of kunstmatige ontspringingspunten. Natuurlijk mineraalwater onderscheidt zich duidelijk van gewoon drinkwater:

a) door de natuurlijke samenstelling, die gekenmerkt wordt door het gehalte aan mineralen, sporenelementen of andere bestanddelen en, in voorkomend geval, door bepaalde uitwerkingen;

b) door de oorspronkelijke zuiverheid"

Beide kenmerken zijn intact gebleven dankzij de onderaardse oorsprong van dit water en de beschermende maatregelen om elk risico van verontreiniging te voorkomen.

Het is verboden natuurlijk mineraalwater in de handel te brengen dat niet aan deze definitie voldoet. Natuurlijk mineraalwater moet voldoen aan de hoogste kwaliteitseisen en moet tegen elk risico van verontreiniging worden beschermd om zijn oorspronkelijke zuiverheid te bewaren.

II. Toelichting bij het criterium oorspronkelijke zuiverheid

Het criterium oorspronkelijke zuiverheid heeft enerzijds als doel de gezondheid van de consument optimaal te beschermen, en anderzijds de hoogste kwaliteit van natuurlijk mineraalwater te garanderen.

De oorspronkelijke zuiverheid is bijzonder belangrijk voor natuurlijk mineraalwater omdat het verboden is om dit water te behandelen en het water in zijn natuurlijke staat wordt gebotteld.

Oorspronkelijke zuiverheid bestaat uit de volgende elementen:

- Microbiologische zuiverheid waarbij geen fecale micro-organismen, parasieten en pathogene micro-organismen aanwezig zijn;
- Chemische zuiverheid waarbij geen contaminanten en antropogene verontreinigende stoffen aanwezig zijn.

De aanwezigheid van onzuiverheden kan van natuurlijke of kunstmatige oorsprong zijn. In bepaalde soorten natuurlijk mineraalwater kunnen als gevolg van de hydrogeologische oorsprong ervan van nature bepaalde bestanddelen voorkomen. Boven een bepaalde concentratie kunnen zij een risico inhouden voor de volksgezondheid. Sommige bestanddelen zijn afkomstig van verontreiniging aan de bron als gevolg van diverse menselijke activiteiten. Het algemene principe is dat alle antropogene verontreiniging verboden is.

Oorspronkelijke zuiverheid wordt gedefinieerd aan de hand van 3 soorten waarden:

- a) Wettelijke grenswaarden
- b) Richtwaarden
- c) Standaardwaarden

III. Omkadering van het concept oorspronkelijke zuiverheid

1. Regelgevingsaanpak en grenswaarden

De chemische bestanddelen in natuurlijk mineraalwater waarvoor grenswaarden zijn vastgesteld, worden vermeld in punt I.2 van bovenvermeld koninklijk besluit van 8 februari 1999 en in tabel 1 hieronder. Deze grenswaarden zijn over het algemeen strenger dan die voor andere soorten water bestemd voor menselijke consumptie.

Tabel 1: grenswaarden waarvan de overschrijding een risico kan inhouden voor de gezondheid van de consument

Bestanddeel	Grenswaarde	Eenheid	Opmerkingen
Van nature in mineraalwater aanwezige bestanddelen			
Antimoon (Sb)	5,0	µg/l	Deze bestanddelen moeten van nature in het water aanwezig zijn en mogen niet het gevolg zijn van verontreiniging van de bron. (*) De maximale nitraatconcentratie die van toepassing is voor de afgifte van de vergunning voor het in de handel brengen van natuurlijk mineraalwater is 25 mg/l.
Arseen (As)	10	µg/l	
Barium (Ba)	1,0	mg/l	
Cadmium (Cd)	3,0	µg/l	
Chroom (Cr)	50	µg/l	
Koper (Cu)	1,0	mg/l	
Cyaniden (CN)	70	µg/l	
Fluoride (F)	5,0	mg/l	
Mangaan (Mn)	0,50	mg/l	
Kwik (Hg)	1,0	µg/l	
Nikkel (Ni)	20	µg/l	
Nitraat (NO ₃)	50 (*)	mg/l	
Nitriet (NO ₂)	0,1	mg/l	
Lood (Pb)	10	µg/l	
Seleen (Se)	10	µg/l	
Bestanddelen van antropogene oorsprong			
Pesticiden (per afzonderlijke stof)	0,1	µg/l	Natuurlijk mineraalwater met een totaal gehalte aan pesticiden hoger dan 0,1 µg/l voldoet niet aan het criterium van oorspronkelijke zuiverheid (zie punt 2).
Pesticiden (totaal)	0,5	µg/l	
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (som van de referentiestoffen)	0,1	µg/l	

Voor bepaalde stoffen zijn er 2 grenswaarden van toepassing: een waarde om de gezondheid te beschermen en een waarde om de oorspronkelijke zuiverheidsgraad te bepalen.

Nitraten kunnen van nature in het water aanwezig zijn als gevolg van de stikstofcyclus. Een gehalte van meer dan 25 mg/l kan echter alleen het gevolg zijn van antropogene verontreiniging van de bron.

2. Guidelines en richtwaarden

De autoriteiten van de lidstaten hebben onder coördinatie van de Europese Commissie een Europese leidraad opgesteld. Het doel is een gemeenschappelijke aanpak vast te stellen voor de hele EU met betrekking tot de conformiteit van natuurlijk mineraalwater met de in de wetgeving vastgestelde definitie, en dus met het criterium van oorspronkelijke zuiverheid. Het is een niet-regelgevende aanpak die geen afbreuk doet aan de nationale maatregelen van een lidstaat.

De richtwaarden voor antropogene stoffen in natuurlijk mineraalwater werden zo laag mogelijk vastgesteld zodat de aanwezigheid van de betrokken stoffen de kwaliteit van het natuurlijk mineraalwater niet in het gedrang brengt wat de eis van oorspronkelijke zuiverheid in de definitie van natuurlijk mineraalwater betreft. Deze richtwaarden zijn opgenomen in tabel 2 hieronder.

Tabel 2: richtwaarden voor antropogene stoffen in natuurlijk mineraalwater

Parameters	Richtwaarde	Opmerkingen
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	0,01 µg/L per afzonderlijke stof	Aangezien fluorantheen en naftaleen van nature in het milieu gevormd kunnen worden en bijgevolg in hogere gehalten dan de richtwaarde kunnen worden aangetroffen, zijn er per geval hydrogeologische evaluaties nodig om er zeker van te zijn dat de natuurlijke oorsprong de oorspronkelijke zuiverheid van het natuurlijk mineraalwater niet aantast.
Vluchtige organische stoffen (VOS)	1,0 µg/l per afzonderlijke stof	Sommige VOS kunnen van nature in het milieu voorkomen. Daarom kan per geval een hydrogeologische evaluatie noodzakelijk zijn als er hogere gehalten van deze stoffen in natuurlijk mineraalwater worden aangetroffen.
Trihalomethaan (THM)	1 µg/L per afzonderlijke stof	
Pesticiden	0,1 µg/l voor de som van alle afzonderlijke pesticiden en hun metabolieten (al dan niet relevant) 0,03 µg/l voor aldrin, dieldrin, heptachloor en heptachloorepoxide.	Exploitanten moeten een hydrogeologisch onderzoek per geval en een analyse van de oorzaken als er hogere gehalten van een pesticide en/of metabolieten daarvan in natuurlijk mineraalwater worden aangetroffen.

De aanwezigheid van de in tabel 2 vermelde stoffen onder de desbetreffende richtwaarde heeft geen invloed op de kwaliteit van het natuurlijk mineraalwater en is in overeenstemming met het criterium van oorspronkelijke zuiverheid in de definitie. Ingeval een natuurlijk mineraalwater niet aan deze richtwaarden voldoet, kan het nuttig zijn per geval na te gaan welke maatregelen er moeten worden genomen, rekening houdende met hydrogeologische verschillen en mogelijke

lacunes in de bescherming van de bron of de aquifer. De exploitant van de bron moet nagaan wat de oorzaak van de verontreiniging is en passende maatregelen nemen om hieraan een einde te maken.

Als algemene regel geldt dat een exploitant van een bron sterk wordt aangeraden om niet te wachten met het nemen van maatregelen wanneer hij merkt dat de aanwezigheid van een verontreinigende antropogene stof de richtwaarde nadert.

3. Standaardaanpak

Wanneer de wetgeving geen grenswaarde vermeldt en er geen richtwaarde is voor antropogene verontreinigende stoffen, is de standaardaanpak van toepassing, waarbij de aantoonbaarheidsgrens (LOD) of bepaalbaarheidsgrens (LOQ) van de gevalideerde referentieanalysemethode als grenswaarde voor de betrokken stof wordt gehanteerd.

Een kwalitatieve methode spoort de aanwezigheid van een stof op en geeft uitsluitel over de aanwezigheid/afwezigheid volgens de LOD van die methode. Bij een kwantitatieve methode wordt de hoeveelheid van een stof gemeten, uitgedrukt als een numerieke waarde met een minimumwaarde die overeenkomt met de LOQ van die methode. De grenswaarde die het meest geschikt is om te controleren of aan het criterium van oorspronkelijke zuiverheid wordt voldaan, is de LOD. Om technische en praktische redenen is het evenwel toegestaan de LOQ te gebruiken.

In de praktijk:

Als wordt aangetoond dat het gehalte van de parameter met betrekking tot een of meer antropogene verontreinigende stof(fen) > LOQ is, dan wordt de erkenning als natuurlijk mineraalwater niet verleend, overeenkomstig artikel 4, 9° van het Koninklijk Besluit van 8/2/1999, en wanneer het gaat om een natuurlijk mineraalwater dat al in de handel is gebracht dan wordt de erkenning ingetrokken, overeenkomstig artikel 2, §3, 3° van het Koninklijk Besluit van 8/2/1999.

Referenties:

Richtlijn 2009/54/EG van het Europees parlement en de Raad van 18 juni 2009 betreffende de exploitatie en het in de handel brengen van natuurlijk mineraalwater

Richtlijn 2003/40/EG van de Commissie van 16 mei 2003 tot vaststelling van de lijst, de grenswaarden voor de concentratie en de vermelding op het etiket van bestanddelen van natuurlijk mineraalwater en van de voorwaarden voor het gebruik van met ozon verrijkte lucht bij de behandeling van natuurlijk mineraalwater en bronwater

Summary report of the standing committee on plants, animals, food and feed, 16-10-2017

Supporting document for the standing committee on plants, animals, food and feed meeting of 16 October 2017 - Document providing indications for competent authorities and food business operators on compliance of natural mineral water with the definition laid down by annex I to directive 2009/54/EC of the European parliament and of the council of 18 June 2009 on the exploitation and marketing of natural mineral waters, 16-10-2017